

Επισκόπηση εξελίξεων Ιούνιος 2018

Δείκτες αφίξεων και εσόδων¹

Αύξηση των αεροπορικών αφίξεων και οριακά των οδικών τον Μάιο 2018 έναντι του Μαΐου 2017:

- στα κυριότερα **αεροδρόμια** καταγράφηκε αύξηση των **διεθνών αφίξεων +23,0%** (+20,5% από την αρχή του έτους). Αύξηση παρατηρήθηκε τόσο στην Αθήνα (+25,0%) όσο και στα περιφερειακά αεροδρόμια (+22,5%), ενώ από την αρχή του έτους οι αντίστοιχες αυξήσεις είναι +21,6% και + 19,7% αντίστοιχα.
- οι **διεθνείς οδικές αφίξεις**, μειώθηκαν κατά **-7,9%**, ενώ από **από την αρχή του έτους** υπάρχει οριακή μεταβολή **+0,9%**.

Αύξηση των διεθνών αεροπορικών αφίξεων και μείωση των οδικών τον Μάιο

Οι αυξημένες αφίξεις αποτυπώνονται και στην **Έρευνα Συνόρων¹** της ΤΤΕ, με την **εισερχόμενη ταξιδιωτική κίνηση του Απριλίου** αυξημένη κατά **+9,6%** σε σχέση με τον Απρίλιο 2017, και τις **ταξιδιωτικές εισπράξεις** κατά **+1,0%**. Οι αντίστοιχες μεταβολές **από την αρχή του έτους** είναι **+11,5%** και **+7,4%** αντίστοιχα.

ΤΤΕ: αύξηση αφίξεων και εισπράξεων τον Απρίλιο, αλλά με πτώση ΜΚΔ

Δείκτες Καταναλωτικής Εμπιστοσύνης (ΔΚΕ) αγορών μας

Βελτίωση δείχνει ο **ΔΚΕ στις περισσότερες αγορές του ελληνικού τουρισμού**, και στην πλειονότητά τους κυμαίνεται σε υψηλότερα επίπεδα από τον αντίστοιχο δείκτη του μέσου όρου του ΟΟΣΑ. Δεδομένου ότι η καταναλωτική εμπιστοσύνη αποτελεί σημαντική παράμετρο για την πραγματοποίηση ταξιδιών αναψυχής, το στοιχείο αυτό δείχνει προοπτικές διατήρησης της ισχυρής ζήτησης για το ελληνικό τουριστικό προϊόν. Εξαίρεση αποτελούν – οι σημαντικές για την Ελλάδα – αγορές της Σουηδίας και της Τουρκίας που ο αντίστοιχος δείκτης είναι μειωμένος σε σχέση με πέρυσι.

Οι μοναδικές αγορές στις οποίες εκτιμάται επιδείνωση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης είναι της Σουηδίας και της Τουρκίας.

Εξελίξεις στον ελληνικό τουρισμό

Σημαντική εξέλιξη για τον ελληνικό τουρισμό αποτελεί η πρώτη **απευθείας διασύνδεση ελληνικού νησιού (Μύκονος) με προορισμό στα Εμιράτα (Κατάρ)**. Επίσης, η Fraport, που διαχειρίζεται 14 **περιφερειακά αεροδρόμια** ανακοίνωσε **εκπρωτικό πρόγραμμα για την εισαγωγή αεροπορικών δρομολογίων κατά τους χειμερινούς μήνες**.

Ανάπτυξη συνδέσεων περιφερειακών αεροδρομίων

Αναφορικά με την **ζήτηση για Υπηρεσίες Ξενοδοχειακών Καταλυμάτων**, και σύμφωνα με τα στοιχεία της trivago, τον Μάιο 2018 σε σχέση με τον Μάιο 2017, αυξήθηκε το μερίδιο των ταξιδιών Μεσοβδόμαδα (43% έναντι 40%) ενώ μειώθηκε των ταξιδιών Σαββατοκύριακου (37% / 42%). Οριακή αύξηση παρουσίασε των ταξιδιών Διακοπών (20% / 19%). Οι 5 κυριότερες αγορές ήταν Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και ΗΠΑ – οι ίδιες όπως και πέρυσι. Οι κυριότεροι προορισμοί ήταν η Αθήνα, η Μύκονος, η Σαντορίνη και η Θεσσαλονίκη. Αύξηση παρουσιάζουν οι τιμές των ξενοδοχείων σχεδόν στο σύνολο των κατηγοριών και περιοχών της χώρας.

Ηνωμένο Βασίλειο, Γερμανία, Γαλλία, Ιταλία και ΗΠΑ οι κύριες αγορές των ελληνικών ξενοδοχείων τον Μάιο

¹ Λόγω της διαφορετικής μεθοδολογίας που ακολουθείται για την συλλογή διοικητικών στοιχείων και της δειγματοληψίας της Έρευνας Συνόρων (ΕΣ) της ΤΤΕ, τα διοικητικά στοιχεία δεν είναι ευθέως συγκρίσιμα μεταξύ τους, ούτε με αυτά της ΕΣ - βλ. σημείωση στην σελ. 3 του Δελτίου καθώς και [εδώ](#) για λεπτομέρειες.

Εξελίξεις στον τουρισμό διεθνώς

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού, την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2018, οι διεθνείς τουριστικές αφίξεις/εισπράξεις παρουσίασαν αύξηση +6,2%/+4,8% σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρυσι. Η επίδοση αυτή υπερέβη τις εκτιμήσεις του ΠΟΤ για το 2018. Τη μεγαλύτερη ανάπτυξη κατέγραψαν από πλευράς εισπράξεων η Μέση Ανατολή (+12,9%) και από πλευράς αφίξεων η Ασία και Ειρηνικός (+7,8%). Στην Ευρώπη οι αφίξεις αυξήθηκαν +6,8% και οι εισπράξεις +7,8%

ΠΟΤ: ισχυρή ανάπτυξη τουρισμού διεθνώς

Η μακροοικονομική προσαρμογή της ελληνικής οικονομίας

Με τις **αποφάσεις του Eurogroup της 21^{ης} Ιουνίου 2018** για την Ελλάδα, θα υπάρξει αναστολή των πληρωμών για τόκους και χρεολύσια για τα δάνεια του EFSF έως το 2030. Παράλληλα η 5^η και τελευταία δόση ορίστηκε σε € 15 δισ., ενώ προβλέφθηκε μηχανισμός ώστε να επιστραφούν τα κέρδη της ΕΚΤ, ύψους περίπου € 4,5 δισ., από τα Ελληνικά Κρατικά Ομόλογα που αγόρασε στα πλαίσια των Μνημονίων. Το 'μαξιλάρι ρευστότητας' που δημιουργήθηκε από την επιμήκυνση των δανείων και την πρόσθετη χρηματοδότηση, σε συνδυασμό με τα υπάρχοντα διαθέσιμα, ανέρχεται σε € 25 δισ. περίπου και καλύπτει τις χρηματοδοτικές ανάγκες της χώρας για σχεδόν δύο χρόνια. Με τον τρόπο αυτό δεν υπάρχει πίεση εξόδου στην αγορά για μια έκδοση ομολόγων που θα λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς (benchmark). Αυτό δίνει χρόνο στη χώρα να περιμένει την μείωση των έντονων διακυμάνσεων στις διεθνείς αγορές προτού προχωρήσει σε άντληση κεφαλαίων - πιθανώς εντός του έτους. Με τη ρύθμιση αυτή το χρέος εκτιμάται πλέον ως μεσοπρόθεσμα βιώσιμο από τους πιστωτές μας, περιλαμβανομένου και του ΔΝΤ, καθώς και από τους ανεξάρτητους οίκους αξιολόγησης.

Το 'μαξιλάρι ρευστότητας' που δημιουργήθηκε, με την απόφαση του Eurogroup, καλύπτει τις χρηματοδοτικές ανάγκες για περίπου 2 χρόνια. Έτσι δεν υπάρχει πίεση εξόδου στην αγορά για μια έκδοση ομολόγων που θα λειτουργήσει ως σημείο αναφοράς (benchmark).

Επιπλέον υπάρχουν και δύο ασφαλιστικές δικλίδες. Η πρώτη προβλέπει ότι λίγο μετά την εκπνοή της περιόδου χάριτος, δηλαδή το 2032, οι εταιρείες θα επανεξετάσουν τη βιωσιμότητα του χρέους και θα συμφωνήσουν, αν χρειάζεται, σε επιπλέον μέτρα. Η δεύτερη ασφαλιστική δικλίδα εγγυάται ότι, σε περίπτωση απρόοπτης επιδείνωσης της ελληνικής οικονομίας, οι εταιρείες μας θα πάρουν νέα μέτρα ελάφρυνσης. Η δέσμευση για επανεξέταση της βιωσιμότητας του χρέους θα μπορούσε να θεωρηθεί και ως μια δικλίδα ασφαλείας για την πολύ μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του χρέους.

Επιπλέον, υπάρχουν και δύο δικλίδες ασφαλείας για την βιωσιμότητα του χρέους μακροπρόθεσμα

Με αυτά τα δεδομένα, η **Ελλάδα αποκτά ένα εξαιρετικά σημαντικό και πραγματικά κρίσιμο παράθυρο ευκαιρίας για να εφαρμόσει το δικό της αναπτυξιακό πλάνο για ένα βιώσιμο οικονομικό μοντέλο που - μέσω την ανάπτυξης- θα μειώσει το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ. Βέβαια, όπως με την ένταξη στο Ευρώ, τα πάντα τώρα εξαρτώνται από τις εκάστοτε κυβερνήσεις της χώρας, οι οποίες θα πρέπει να έχουν ως βασική τους προτεραιότητα τη διαφύλαξη και ενίσχυση της διεθνούς αξιοπιστίας και σταθερότητας, και των αναπτυξιακών πλεονεκτημάτων που ανάκτησε η Ελλάδα μέσω των επίπονων προγραμμάτων των Μνημονίων, και την αποφυγή χρήσης της διαθέσιμης ρευστότητας για καταναλωτικές δαπάνες.**

Η Ελλάδα αποκτά ένα εξαιρετικά σημαντικό και πραγματικά κρίσιμο παράθυρο ευκαιρίας για να εφαρμόσει το δικό της αναπτυξιακό πλάνο για ένα βιώσιμο οικονομικό μοντέλο. Τα πάντα τώρα εξαρτώνται από τις εκάστοτε κυβερνήσεις της χώρας.